

Ігор Бриндак

На сторінках «Живої Води» вже неодноразово писалося про видатного італійського душпастиря, педагога та святого отця Джованні Боско, більше знаного як Дон Боско (1815-1888). Однак, крім пастирської і педагогічної діяльності, цей подвижник відзначився ще в одному напрямку, а саме - якбудівничий храмів. Зокрема, про одну зі зведених ним сакральних споруд та деякі незвичні речі, пов'язані з цією святинею, і піде мова у публікації. Коли у 1988 році виповнився столітній ювілей від дня смерті «апостола молоді» святого Йоана Боско, то італійський режисер Леонардо Кастелані зняв фільм, який так і називався - «Дон Боско». У цій стрічці показаний, зокрема, один цікавий момент, який мав місце в історії.

Йдеться про те, як отця Боско викликає до Риму Папа Лев XIII і доручає завершити будівництво римської церкви Серця Христового. Справа в тому, що Ватикан, який розпочав цю будову, не мав коштів на завершення. Дон Боско погоджується, просячи в понтифіка благословення на працю. Правда, саме зведення цієї сакральної споруди залишилося за кадром, але історична дійсність була така, що Дон Боско, знайшовши кошти навіть тоді, коли їх не міг знайти Ватикан і завершив будівництво. Тут слід зазначити: «апостол молоді» ніколи не був професійним архітектором чи будівельником. Його основна заслуга у спорудженні храмів полягала в тому, що він завжди знаходив кошти для цієї справи. Часто отримання їх межувало з чудом (про це конкретніше див. «А все то решту вам докладеться» //«Жива Вода». 2014. - №6). Тому, крім згаданої церкви Серця Христового в Римі, отець Боско профінансував зведення ще таких храмів: церкви святого Франциска Салезія в Турині, церкви святого Йоана Богослова в цьому ж місті,

санктуарію Серця Христового в Барселоні (Іспанія). Однак найвідомішою є збудована під його проводом святиня – церква Марії Помічниці Християн у тому ж таки Турині. Її зведення тривало з 1862 по 1868 рік. Тобто в році, що минає, виповнюється 150 років від часу завершення будівництва цього храму.

Особливість храму Марії Помічниці Християн була в тому, що цього разу ініціативу зведення її подавав не Папа чи хто-небудь з ієрархії, а сам отець Боско. І як він стверджував, сталося це під впливом одного надприродного видіння. Розпочиналося все так. 26 травня 1862 року отець Боско викликав до себе свого найближчого співробітника і майбутнього головного настоятеля Салезіянського згромадження отця Мікеле Руа. При цьому він сказав, що має розповісти якусь важливу інформацію. 30 травня цього ж року отець Руа та ще кілька салезіян прийшли до «апостола молоді» послухати, що він їм скаже. Тоді Дон Боско почав розповідати про надприродне видіння, яке мав кілька днів тому. Він бачив море, по якому плив великий корабель. На кораблі був Папа і єпископи. Це судно прямувало до двох колон, що піднімалися з морського дна: одна більша, а друга менша. На вершині більшої колони була вміщена облатка (аналог просфори в латинському обряді), а біля неї напис «Спасіння віруючих». На вершині ж меншої колони була фігура Богородиці і напис «Помічниця Християн». Але цей корабель Папи постійно атакували ворожі судна, не даючи доплисти до колон. Далі передаємо слово безпосередньо отцю Боско: «Раптом у Папу влучила ворожа куля. Його помічники підтримали його і допомогли піднятися на ноги. Трохи пізніше пролунав ще один постріл, і Папа упав мертвий на землю» (цит. за Отець Іван Ортинський, «Дон Боско і скоро на поміч», Івано-Франківськ: «Нова Зоря». 2004, стор. 84-85). Пізніше святий бачив, як якийсь інший Папа таки підвів корабель до двох колон. А що ж було далі? Тут далі читаймо за отцем Боско: «Раптом вороги втратили свою мужність, і корабель Папи впевнено поплив далі між колонами. Вороги втікали, стикалися один з одним і йшли на дно. Маленькі човни, що супроводжували корабель Папи, йшли до колон і пришвартовувалися там. Море заспокоїлося, і настала тиша» (там же).

Коли «апостол молоді» розповів цю історію салезіянам, то запитав, що вони думають про це видіння. Отець Мікеле Руа сказав: «Мені здається, що корабель Папи - це наша Церква, головою якої є Папа. Всі інші кораблі - це люди. Море - світ. Кожен, хто супроводжує корабель Папи, є вірним прихильником Церкви. Кораблі нападників - усі вороги Папи і Церкви, які всіма засобами хотіли знищити її. Обидві колони означають вшанування Марії і Євхаристії». Дон Боско на це відповів: «Ти правильно сказав, тільки одне я мушу поправити: ворожі кораблі означають переслідування Церкви. Вони підготували для Церкви найгірші муки. Все те, що сталося до цього часу, ніщо у порівнянні з тим, що наступить. Кораблі символізують ворогів Церкви, які пробували затопити великий корабель, якщо їм це вдасться. Тільки два засоби залишаються нам для порятунку: вшанування Богородиці і часте Святе Причастя» (там же, стор. 85-86). І, власне, після цієї розмови Дон Боско взявся за будівництво храму Марії Помічниці Християн. Саме під таким титулом він бачив її у видінні. Цей храм фактично призначався

для майбутніх поколінь, які стануть свідками переслідувань, щоб вони знали, що про ці події було проречено наперед і що є засоби, як протистояти цим ворожим нападам.

Наступне ХХ століття підтвердило правдивість слів отця Боско. Ми знаємо, що саме в цей період у багатьох країнах вибухнули переслідування християн із гекатомбами мучеників. І кульмінацією цих гонінь став замах на Папу святого Івана Павла II 13 травня 1981 року. Правда, дехто з читачів зауважить, що згідно з видіннями Дона Боско мали бути два замаху і після другого понтифік повинен був загинути. У даній ситуації потрібно правильно розуміти духовне значення пророцтва. У ньому відображено як фізичні, так й ідеологічні напади на Церкву. Перший постріл - це, власне, і був фізичний замах, під час якого, як знаємо, Івана Павла II було поранено. Що ж стосується другого, то звернімо увагу: в цьому випадку Дон Боско не бачив, щоб у Папу влучила куля, лише чув звук. Тому найімовірніше, що це був символ постійних звинувачень Церкви та спроби дехристиянізації Європи. Святий Іван Павло II дуже страждав через ці явища. Це позначилося на його здоров'ї і тим самим пришвидшило кончину.

Отож ми розглянули причини, які спонукали «апостола молоді» до будівництва храму Марії Помічниці Християн. Однак містичні речі на цьому не закінчуються. На стелі під куполом цієї святині Дон Боско повелів зобразити три історичні події, у часі яких відбулися чудеса вервиці. Малась на увазі ситуація, коли люди молилися на вервиці до Богородиці, і тоді приходила несподівана допомога.

Перша подія - битва під Лепанто 1571 року, друга - битва під Віднем 1683 року. Про третю мова піде трохи нижче. Двом першим з цієї тріади ми вже приділяли увагу на сторінках нашого часопису. В обох випадках мала місце загроза турецького вторгнення для цілої Європи. І тоді римські понтифіки організовували молитовні процесії для захисту від агресії іновірців. Урешті-решт це закінчувалося розгромом турецьких військ.

Тепер щодо третьої події. Дон Боско сказав, що це буде велика перемога молитви на вервиці, яка станеться у другій половині наступного, тобто ХХ-го століття. Тому він велів написати 19 і залишити під тими цифрами незамальоване місце. Історики та богослови дискутують до сьогодні, яка перемога має бути зображена разом із битвами під Віднем і Лепанто. Справа в тому, що в другій половині ХХ-го століття щонайменше три події можна розглядати як чудо молитви на вервиці. Перша - визволення Австрії. Після Другої світової війни Австрія, подібно як і Німеччина, була розділена на зони окупації: радянську, англійську, французьку й американську. У 1947 році монах-францисканець отець Петер Павлічек закликав австрійців щоденно молитися вервицю за звільнення їхньої країни. Люди, які робили цю постанову, записувалися у відповідні книги. Ця акція тривала з 1947 по 1955 рік. За той час до книги отця Павлічека вписалося близько мільйона людей. У 1955 році без жодного пострілу війська усіх чотирьох держав залишили Австрію.

Друга подія - порятунок Бразилії у 1964 році. Правління тодішнього президента Жоао Гуларту призвело до того, що ця південноамериканська країна стояла на порозі громадянської війни. У будь-який момент до влади там могли прийти комуністи. З початком 1964 року по всій Бразилії стали проходити маніфестації під гаслом «За віру, родину, свободу». Це були молитовні акції. Президент спочатку не сприймав серйозно демонстрантів і називав молитовні маніфестації марною тратою часу. Але коли в Сан-Пауло з вервцями вийшло близько 600 тисяч осіб, то до протестуючих приєдналася армія. 31 березня 1964 року Жоао Гуларту втік з країни. Президентом став Кастелло Бранку. Загроза громадянської війни минула.

Тепер нарешті про третю подію. Відбулася вона на Філіппінах. Йдеться про революцію 1986 року проти фальсифікації виборів, влаштованих президентом Фердинандо Маркосом. Тоді в місті Маніла - столиці держави - з вервцями вийшли на вулицю близько двох мільйонів осіб. «Манільський майдан» тривав чотири дні. Упродовж цього періоду відбувалися не політичні маніфестації, а тривали богослужіння і молитви, які провадило філіппінське духовенство на чолі з Хайме Сіном. Протестуючих намагалися розігнати сльозоточивим газом, і кожного разу, коли його застосовували, з'являвся вітер, який відносив газ у бік поліції. Військові відмовилися застосовувати силу проти демонстрантів. По закінченні чотирьох днів Маркос залишив країну, а президентом стала Корасон Акіно.

Як ми побачили, у другій половині ХХ-го століття, сталася не одна подія, яка могла претендувати на чудо вервиці, тому відповідна частина купола у храмі Марії Помічниці Християн так і залишилася незаповненою. І рік повністю не записаний.

Слід також відзначити, що Дон Боско мав звичай саме до цієї святині відправляти на молитву тих людей, які зверталися до нього з проханням зцілення від якоїсь недуги. Усі наведені вище факти є свідченням того, що церква Марії Помічниці Християн є чудесним санктуарієм, подібно до багатьох відпустових місць у світі.

Настав час підвести підсумки. У біографії святого Йоана Боско було багато незвичних моментів, так що оточуючі навіть не дивувалися. Але слід знати, що у християнстві чудеса здійснюються не заради сенсацій. Через них Бог дає нам ту чи іншу науку. Тож яке повчання ми можемо взяти із історії храму, про який згадується вище? Частково на це запитання уже відповів і Дон Боско у згаданій розмові між ним і отцем Мікеле Руа. А ще це показує, що Спаситель і Богородиця дбають про усі наші справи. І при допомозі тих засобів, про які згадував отець Боско, тобто Пресвятої Євхаристії і почитання Богородиці, можна вирішити усі проблеми. У попередніх статтях нашого часопису, де згадувалися битви під Лепанто і Віднем, писалося й про те, як Бог давав видимі знаки, що опікується християнським воїнством. А зображення цих подій у храмі Марії Помічниці Християн, - найімовірніше на її ж веління, - є тільки черговим цьому підтвердженням. До речі, при іншій нагоді Дон Боско говорив: «Богородиця є захисницею військ, що борються за віру» (там же, стор. 87). Одна, тут слід мати на увазі, що за віру може боротися тільки той, хто сам вірує. А вірити не можна лише теоретично. Бо, як відомо, «віра без діл

мертва» (Як. 2,26). Тому учасники боїв під Лепанто і Віднем попередньо приступали до Святих Тайн та спільно молилися вервицю. Робили це й учасники згадуваних вище акцій в Австрії, у Бразилії і на Філіппінах. Так Бог благословляє і тих, хто захищає свою землю, і тих, хто протистоїть тиранії, але при умові, що ті люди самі стають на бік Бога.

Зайве нагадувати, що усе вище вказане стосується й нашого народу, особливо у його сучасній ситуації. Як бачимо, вихід із неї є. Нам необхідно тільки ним скористатися.

Ігор БРИНДАК, Помічниця християн // Жива вода №12 2018